

UDENRIGSMINISTERIET

Den 20. oktober 2015.

Spørgsmål fra Erhvervs-, Vækst- og Ekspertudvalget til udenrigsministeren af 17. september 2015. Spørgsmål 11 ad ERU alm. del.

Spørgsmål 11

Ministeren bedes kommentere materialet fra 92-gruppen/TTIP-netværkets foretræde for udvalget den 17/9-15 om TTIP-aftalen, jf. ERU alm. del – bilag 24.

Svar:

Kommentarer til talepapiret om investeringsbeskyttelse og ISDS

Kritikken falder hovedsageligt i to punkter.

Det første kritikpunkt er, at investeringsbeskyttelse bliver en del af TTIP. TTIP er en aftale mellem industrialiserede lande, og investeringsbeskyttelsesaftaler giver efter 92-gruppen/TTIP-netværkets opfattelse kun mening i forholdet mellem investorer fra i-lande som investerer i u-lande med mindre pålidelige retssystemer.

Det er korrekt, at bilaterale investeringsaftaler oprindeligt blev indgået for at sikre investorer, der investerede i lande med usikre retssystemer, en bedre retsstilling end den, som værtslandet kunne tilbyde investorer i henhold til national ret. Det er imidlertid ikke nyt, at der indgås aftaler mellem i-lande, og det er efterhånden blevet en almindelig del af frihandelsaftaler, at der inkluderes kapitler om investeringsbeskyttelse, og at dette kapitel også omfatter et afsnit om international voldgift som tvistløsningsmodel. Fx indeholder EU's frihandelsaftaler med Canada og Singapore et sådant kapitel. Mange andre aftaler mellem to eller flere industrialiserede lande uden for EU indeholder sådanne bestemmelser.

Det er også korrekt, at Danmark har et stort antal sådanne aftaler som også indeholder international voldgift som standard tvistløsningsmodel. Danmark har ikke en bilateral aftale med USA. Det har derimod de nye EU-medlemslande i Østeuropa. Det er derfor naturligt, at USA ønsker at fortsætte med at have beskyttelse i disse lande, når man indgår en frihandelsaftale med EU. En sådan aftale vil med TTIP selvsagt dække alle EU-medlemslande. Danmark skønnes ikke at få vanskeligheder med amerikanske investorer, mens danske investorer kan have en interesse i at opnå beskyttelse mod diskrimination på det amerikanske marked, fx på området for offentlige indkøb. Danmark ser derfor en fordel i, at investeringsbeskyttelse bliver en del af TTIP.

Det andet kritikpunkt af investeringsbeskyttelseskapitlet retter sig mod det nye forslag fra Kommissionen. I forslaget imødekommes den kritik, som har været rejst af det gamle system på de fire punkter, som Kommissionens offentlige høring identificerede i 2015:

- Retten til at regulere i offentlighedens interesse
- Voldgiftstribunalernes funktion og virkemåde
- Forholdet mellem international voldgift og nationale domstole
- Evt. etablering af en appelinstant.

I forslaget præciseres og klargøres den allerede eksisterende ”ret til at regulere” således, at det fremstår endnu klarere, at det ikke i sig selv kan føre til erstatninger, at et land opretholder og udvikler beskyttelsesniveauet for borgerne på en række områder med den konsekvens, at investors økonomiske interesser påvirkes i negativ retning. Der skal ydermere ske en klar diskrimination af investor, eller der skal være tale om anden klart urimelig behandling af investorerne som nægtelse af domstolsprøvelse af administrative afgørelser, magtfordrejning eller ekspropriation uden erstatning, for at der kan blive tale om at yde investoren erstatning for tab.

Desuden foreslår Kommissionen oprettelse af en investeringsdomstol. Det foreslås, at domstolen kommer til at bestå af to kamre (en førsteinstans og en appelinstant), således at der – i modsætning til voldgift – er en mulighed for at efterprøve, om der er sket fejl eller andre forhold, som gør, at en afgørelse bør omgøres.

Der henvises i øvrigt til Udenrigsministeriets svar på ERU spørgsmål nr. 8 samt til det netop oversendte orienterende notat til Folketingets Europaudvalg den 6. oktober 2015

Kommentarer til plancherne om de økonomiske effekter af TTIP generelt.

Plancherne om de økonomiske effekter omhandler overordnet set tre spørgsmål.

Det første spørgsmål vedrører, hvor det største økonomiske potentiale i TTIP ligger, herunder om det er i reduktionen af toldsatter eller fjernelsen af ikke-toldmæssige barrierer. Som det fremgår af oversigten over sektormæssige toldsatter, er der generelt ikke høje toldsatter på varehandel mellem USA og EU. Niveauet af toldsatterne varierer fra sektor til sektor, men det generelt lave niveau sætter en begrænsning for, hvor meget man økonomisk kan få ud af yderligere toldliberalisering i TTIP. Derimod ligger der et større økonomisk potentiale i at fjerne ikke-toldmæssige barrierer. Disse barrierer består bl.a. af unødige forskelle i reguleringsmæssige krav, samt regler der begrænser markedsgang på tjenesteydelsesområdet og området for offentlige udbud. Kvantificeringer af potentialet i at fjerne ikke-toldmæssige barrierer vil altid være behæftet med usikkerhed, men generelt er der bred enighed om, at det er her det største potentiale ligger. Dette billede bekræftes også i den analyse, som Copenhagen Economics har udfærdiget for Udenrigsministeriet.

Det andet spørgsmål drejer sig om det økonomiske vækstpotentiale i TTIP. Kritikere af TTIP fremhæver ofte, at selv en ambitiøs TTIP-aftale kun vil medføre en lille procentmæssig stigning i BNP. Mens det er korrekt, at en stigning på f.eks. 0,3 % af BNP (Copenhagen Economics' estimat for Danmark) ikke lyder af så meget, så er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om meget store tal, når der refereres til BNP. 0,3 % af BNP var f.eks. i 2014 over 5 mia. kr. Det er samtidig en økonomisk gevinst, som man vil kunne nyde godt af hvert år.

Det tredje spørgsmål berører troværdigheden af de forskellige økonomiske analyser af konsekvenserne af TTIP. Der er lavet en række af sådanne analyser, og det er klart, at resultaterne i disse vil afhænge af, hvilke forudsætninger der lægges til grund. Den overordnede konklusion af disse analyser er dog, at TTIP vil have positive konsekvenser. Dette er bl.a. konklusionen i EU-Kommissionens egen analyse samt analysen udarbejdet af Copenhagen Economics for Udenrigsministeriet. I plancherne refereres der til en analyse, som er udarbejdet af den amerikanske PhD-studerende Jeronim Capaldo. I Capaldos analyse benyttes en UNCTAD-model, som er blevet udviklet til vurdering af andre dynamiske problemstillinger. Capaldo påviser dog ikke, at denne model skulle være bedre egnet til at vurdere effekterne af handelsaftaler, og konklusionerne af analysen forekommer derfor særdeles tvivlsomme. Derimod har den økonomiske model, som er brugt i EU-Kommissionens analyse, vist sig velegnet til at anslå effekterne af handelsaftaler. Bl.a. har Europa-Parlamentet tidligere iværksat en ekstern revision af EU-Kommissionens model, som konkluderede at analysemodellen var god og formegentlig gav den mest retvisende analyse ud af de kendte modeller på markedet.

Capaldos analyse står også i meget stærk kontrast til den erfaring, vi har med frihandel. Historisk har handelsaftaler generelt ført til øget vækst og beskæftigelse i de deltagende lande. For eksempel offentliggjorde den tyske Bertelsmann Stiftung i 2014 en rapport om effekten af det europæiske indre marked, der generelt viste en positiv væksteffekt for de gamle EU-lande. Rapporten konkluderede, at Danmark overordnet set var det EU-land, der havde haft størst fordel af det indre marked. Konkret blev det vurderet, at det danske BNP per indbygger var ca. 5400 kr. højere i 2012, end det ville have været, hvis man ikke havde oprettet det indre marked.